

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

เรื่อง มัทนะพาธา

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ตำนานดอกกุหลาบ

จำนวน ๒ คาบ

ผู้สอน อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๒

วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้
ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายที่มาของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
- จับใจความบทร้องเรื่อง
- เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ที่มาของวรรณคดี

สาระสำคัญ

บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของบทละครพูด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงวางโครงเรื่องขึ้นเอง เพื่อชี้ให้เห็นถึงความเจ็บปวดอันเนื่องมาจากความรัก โดยทรงกำหนดให้นางเอกของเรื่องถูกสาปเป็นดอกกุหลาบ วรรณคดีเรื่องนี้จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตำนานแห่งดอกกุหลาบ

สาระการเรียนรู้

๑. ความรู้

ที่มาของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา

๒. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การให้เหตุผล การสรุปความรู้

๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หลักฐานการเรียนรู้

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

1. วิธีการวัดและประเมินผล
สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
2. เครื่องมือ
แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
3. เกณฑ์การประเมิน
การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ 2 รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน 1 รายการ ถือว่า ไม่

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

1. ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับเพลงที่มีเนื้อหากล่าวถึงความรักที่ผิดหวัง
2. ให้นักเรียนอ่านบทนำเรื่องของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา แล้วบันทึกสาระสำคัญ โดยครูเป็นผู้อธิบายหรือแนะนำความรู้ที่นักเรียนควรรู้เพิ่มเติม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ให้นักเรียนร่วมกันอ่านบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา องค์กรที่ ๑ ตั้งแต่มายาวินทำพิธีสะกดพามัทนามาพบสุเทษณ์ไปจนจบองค์เมื่อสุเทษณ์สาปมัทนา
๔. ให้นักเรียนค้นหาคำศัพท์ที่สนใจในระหว่างอ่านโดยสังเกตความหมายจากบริบท และค้นหาความหมายจากศัพท์านุกรมท้ายเรื่อง หรือจากพจนานุกรมแล้วบันทึกคำศัพท์ที่สนใจจากนั้นร่วมกันสรุปเนื้อเรื่องตอนที่อ่าน
๕. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา เป็นบทพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้รับการยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของบทละครพูด พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงวางโครงเรื่องขึ้นเอง เพื่อชี้ให้เห็นถึงความเจ็บปวดอันเนื่องมาจากความรัก โดยทรงกำหนดให้นางเอกของเรื่องถูกสาปเป็นดอกกุหลาบ วรรณคดีเรื่องนี้จึงเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ตำนานแห่งดอกกุหลาบ

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

๖. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้
วรรณคดีที่ได้รับการยกย่องในอดีตเหมือนหรือแตกต่างจากวรรณกรรมที่ได้รับ
การยกย่องในปัจจุบันอย่างไร

สื่อการเรียนรู้

๑. แลบบันทึกเสียง
๒. พจนานุกรม

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง)

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(อ.ดร.บัวลักษณ์ เพชรงาม)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ ดร. สุตารัตน์ ศรีมา)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

เรื่อง มัทนะพาธา

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง เสนาะสำเนียงกานท์

จำนวน ๑ ชั่วโมง

ผู้สอน อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจาร์ณวรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๖

ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มี
คุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายหลักการอ่านทำนองเสนาะคำประพันธ์ประเภทฉันท
- อ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทละครพูดคำฉันทเรื่อง มัทนะพาธา
- ตระหนักในคุณค่าของการอ่านทำนองเสนาะและการท่องจำบทละครพูดคำฉันท

เรื่อง มัทนะพาธา เพื่ออนุรักษ์ความเป็นไทยและนำไปใช้อ้างอิง

สาระสำคัญ

การอ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทละครพูดคำฉันท เรื่อง มัทนะพาธา อย่างถูกต้อง ทำให้ได้รับ
อรรถรสจากการอ่าน สามารถนำวรรณคดีไปใช้อ้างอิง เป็นการอนุรักษ์และสืบทอดความเป็นไทยให้คงอยู่ต่อไป

สาระการเรียนรู้

๑. ความรู้

การอ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทละครพูดคำฉันท เรื่อง มัทนะพาธา

๒. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การปฏิบัติ/การสาธิต การประเมินค่า การสรุปความรู้

๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หลักฐานการเรียนรู้

การอ่านทำนองเสนาะ

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

๑. วิธีการวัดและประเมินผล
  - ๑) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
  - ๒) ตรวจสอบผลงานของนักเรียน
๒. เครื่องมือ
แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
๓. เกณฑ์การประเมิน
การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนฟังการอ่านทำนองเสนาะบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา จากแถบบันทึกเสียงหรือครูอ่านให้ฟัง

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ให้นักเรียนฝึกอ่านทำนองเสนาะ บทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา โดยฝึกออกเสียงพร้อมกับครู แล้วจึงฝึกออกเสียงด้วยตนเอง

๓. ให้นักเรียนผลัดกันออกมาอ่านทำนองเสนาะหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องและประเมินการอ่าน

๔. ให้นักเรียนเลือกคำประพันธ์ที่ประทับใจมากที่สุด และเห็นว่าสมควรแก่การท่องจำ เพื่อนำไปสื่อสารอ้างอิง คัดลอกบทกลอนนั้นและระบุเหตุผลที่ประทับใจ ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอโดยอ่านเป็นทำนองเสนาะ และบอกเหตุผลที่ประทับใจ ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบทประพันธ์และเหตุผลที่ประทับใจของแต่ละคน ครูให้คำแนะนำและกล่าวชมเชยนักเรียน

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

การอ่านทำนองเสนาะและท่องจำบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา อย่างถูกต้อง ทำให้ได้รับอรรถรส จากการอ่าน สามารถนำวรรณคดีไปใช้อ้างอิง เป็นการอนุรักษ์และสืบทอดความเป็นไทยให้คงอยู่ต่อไป

๖. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

เนื้อเรื่องตอนใดอ่านทำนองเสนาะแล้วไพเราะที่สุด เพราะเหตุใด

สื่อการเรียนรู้

แถบบันทึกเสียง

การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

การประเมินกิจกรรมให้ผู้สอนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

เรื่อง การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

ระดับคะแนน เกณฑ์การประเมิน	๔ (๑๐ คะแนน)	๓ (๙ คะแนน)	๒ (๗-๘ คะแนน)	๑ (๕-๖ คะแนน)
การอ่านออกเสียง บทร้อยกรอง	อ่านออกเสียง ได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี เสียงดังชัดเจน เว้นจังหวะเหมาะสม สามารถทอดเสียง เอื้อนเสียง และใช้น้ำเสียง แสดงอารมณ์ ได้ไพเราะ	อ่านออกเสียง ได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี เสียงดังชัดเจน เว้นจังหวะเหมาะสม มีการทอดเสียง เอื้อนเสียง และใช้น้ำเสียง แสดงอารมณ์ ในบางจังหวะได้ดี	อ่านออกเสียง ได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี เสียงดังชัดเจน เว้นจังหวะเหมาะสม พยายามทอดเสียง เอื้อนเสียง และใช้น้ำเสียง แสดงอารมณ์ ในบางจังหวะ แต่ยังทำไม่ได้ดีนัก	อ่านออกเสียง ได้ถูกต้อง ตามอักขรวิธี เสียงดังชัดเจน แต่ยังต้องปรับปรุงเรื่อง การเว้นจังหวะ และท่วงทำนอง ในการอ่าน

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง)

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อ.ดร.บัวลักษณ์ เพชรงาม)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อ. ดร. สุดารัตน์ ศรีมา)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง นาฏการบทบาทสมมติ

ผู้สอน อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง

เรื่อง มัทนะพาธา

จำนวน ๑ ชั่วโมง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์
เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๒

วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้
ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๓

วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรม
ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๔

สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้
ในชีวิตจริง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- เข้าใจเนื้อเรื่องบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา
- แสดงบทบาทสมมติโดยถ่ายทอดเรื่องที่ได้ถูกต้อง เหมาะสม
- เห็นความสำคัญของการถ่ายทอดวรรณคดีไทย

สาระสำคัญ

การแสดงบทบาทสมมติทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องและข้อคิดของวรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น

สาระการเรียนรู้

๑. ความรู้

การแสดงบทบาทสมมติ

๒. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การให้เหตุผล การสังเคราะห์ การปฏิบัติ/การสาธิต การประยุกต์/การปรับปรุง การประเมินค่า

การสรุปความรู้

๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หลักฐานการเรียนรู้

การแสดงบทบาทสมมุติตามบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา

การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

- ๑) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๓) ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

๒. เครื่องมือ

- ๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๓. เกณฑ์การประเมิน

- ๑) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
- ๒) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
คะแนน ๙-๑๐ ระดับ ดีมาก
คะแนน ๗-๘ ระดับ ดี
คะแนน ๕-๖ ระดับ พอใช้
คะแนน ๐-๔ ระดับ ควรปรับปรุง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

การแสดงบทบาทสมมุตินักเรียนต้องมีทักษะอะไรบ้าง

๒. ให้นักเรียนดูภาพตัวละครจากบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา แล้วสนทนาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของตัวละคร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕ กลุ่ม ส่งตัวแทนจับฉลากเนื้อหาที่ครูมอบหมาย วิเคราะห์เนื้อเรื่อง และตัวละครในบทละครพูดคำฉันท์ เรื่อง มัทนะพาธา คือ

๑) เทพบุตรสุเทษณ์	๒) วิทยาธรมายาวิน
๓) เทพธิดามัทนา	๔) ท้าวชัยเสน
๕) พระนางจันทิ	

ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๔. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนบทละครและแสดงบทบาทสมมุติตามเนื้อเรื่อง จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันประเมินผลงาน

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

การแสดงบทบาทสมมุติทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องและข้อคิดของวรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น

สื่อการเรียนรู้

อุปกรณ์ประกอบการแสดงบทบาทสมมุติ

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง)

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อ.ดร.บัวลักษณ์ เพชรงาม)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ศรีมา)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

เรื่อง มัทนะพาธา

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การแปลความ ตีความ และขยายความอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้สอน อาจารย์ชวัลญจิรา โพธิ์ทอง

จำนวน ๒ คาบ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๑

วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์
เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม. ๔-๖/๒

วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้
ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายเนื้อเรื่องบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
- วิเคราะห์เนื้อเรื่องบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
- เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย

สาระสำคัญ

บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา แสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดหรือความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากความรัก ดังนั้น การตัดสินใจกระทำการสิ่งใดเกี่ยวกับความรัก ควรพิจารณาผลกระทบที่ตามมาและไม่นึกถึงแต่ตนเองฝ่ายเดียว

สาระการเรียนรู้

๑. ความรู้

การแปลความ ตีความ และขยายความบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา

๒. ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การให้เหตุผล การจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหา การสรุปความรู้

๓. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

๔. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หลักฐานการเรียนรู้

ฝั่งความคิดวิเคราะห์ปัญหาในบทละครพูดคำฉันทเรื่อง มัทนะพาธา
การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

- ๑) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๓) ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

๒. เครื่องมือ

- ๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๓. เกณฑ์การประเมิน

- ๑) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
- ๒) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
คะแนน ๙-๑๐ ระดับ ดีมาก
คะแนน ๗-๘ ระดับ ดี
คะแนน ๕-๖ ระดับ พอใช้
คะแนน ๐-๔ ระดับ ควรปรับปรุง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้
พิชรักของหนุ่มสาวมีอาณาภาพอย่างไร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๒. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๕-๖ กลุ่ม วิเคราะห์เรื่องโดยใช้วิจารณ์ญาณแปลความ ดีความ และขยาย
ความ

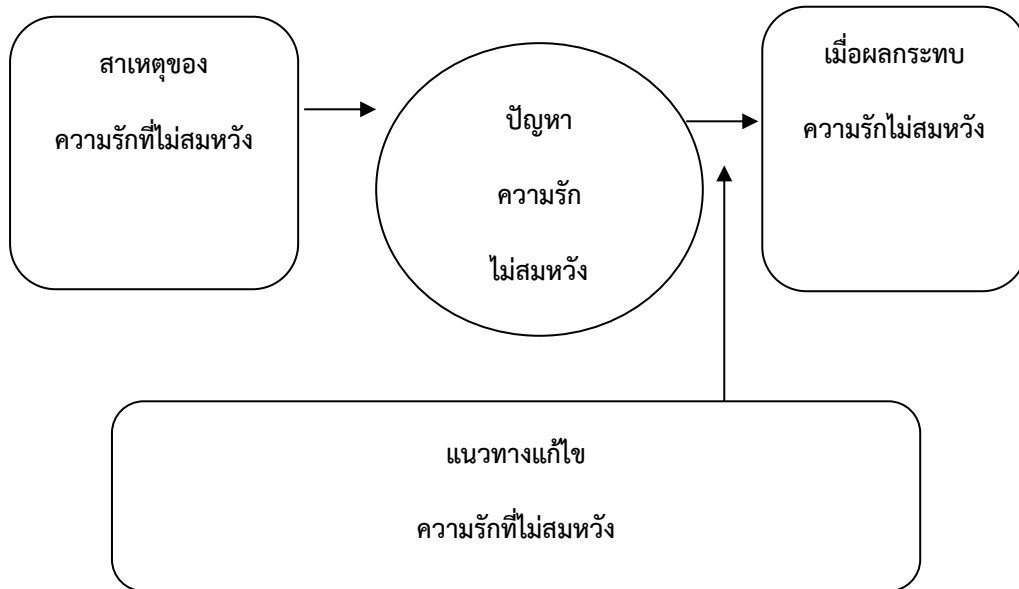
ในประเด็นต่อไปนี้

- สาเหตุที่สำคัญของโศกนาฏกรรมรักครั้งนี้คืออะไร
- ตัวละครสำคัญในเรื่องตอนนี้มีใครบ้าง
- ตัวละครแต่ละตัวมีพฤติกรรมอย่างไร
- พฤติกรรมของตัวละครตัวใดส่งผลกระทบต่อตัวละครอื่น ๆ มากที่สุด เพราะเหตุใด
- ตัวละครตัวใดสมควรเป็นผู้รับผิดชอบผลกระทบที่เกิดขึ้นในเรื่องนี้ เพราะเหตุใด
- พิชของความรักที่สะท้อนจากรรณคดีเรื่องนี้มีอะไรบ้าง ที่นักเรียนสามารถใช้เป็นอุทาหรณ์สอนใจตนเองเรื่องความรักได้
- สาระสำคัญที่สุดในเนื้อเรื่องตอนนี้คืออะไร สาระดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อชีวิตของนักเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด
- หาก นักเรียนเป็นเทพบุตรสุเทพณ์จะตัดสินใจเกี่ยวกับความรักของตนอย่างไร
- แก่นของเรื่องนี้คืออะไร

๓. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอความคิดของกลุ่ม ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

๔. ให้นักเรียนพิจารณาปัญหาสำคัญในเรื่องเรื่องนี้ แล้ววิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและผลกระทบ พร้อมทั้งนำเสนอแนวทางแก้ไข โดยเขียนเป็นแผนภาพความคิด ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

(ตัวอย่าง)

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

๕. ให้นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา แสดงให้เห็นถึงความเจ็บปวดหรือความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากความรัก ดังนั้น การตัดสินใจกระทำสิ่งใดเกี่ยวกับความรัก ควรพิจารณาผลกระทบที่ตามมาและไม่นึกถึงแต่ตนเองฝ่ายเดียว

สื่อการเรียนรู้

กระดาษสำหรับทำกิจกรรม

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

๓. ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง)

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

.....

.....

ลงชื่อ.....

(อ.ดร.บัวลักษณ์ เพชรงาม)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

.....

.....

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ศรีมา)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

เรื่อง มัทนะพาธา

แผนการจัดการเรียนรู้ พินิจคุณค่าวรรณคดี

จำนวน ๑ คาบ

ผู้สอน อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน

มาตรฐาน ท ๕.๑

เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทย
อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท ๕.๑ ม. ๕-๖/๑

วิเคราะห์และวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท ๕.๑ ม. ๕-๖/๒

วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์
และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ท ๕.๑ ม. ๕-๖/๓

วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรม
ในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

จุดประสงค์การเรียนรู้

- อธิบายคุณค่าของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
- วิเคราะห์คุณค่าของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
- เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย

สาระสำคัญ

บทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่าเป็นยอดของบทละครพูด
เนื่องจากบทประพันธ์มีความประณีตในการใช้ถ้อยคำ เนื้อเรื่องสนุกสนาน แฝงข้อคิดหลายประการให้กับผู้อ่าน
การอ่านอย่างพินิจคุณค่าทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของวรรณคดี

สาระการเรียนรู้

- ความรู้

คุณค่าของบทละครคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา

- ทักษะ/กระบวนการ/กระบวนการคิด

การให้เหตุผล การจัดระบบความคิดเป็นแผนภาพ การสังเคราะห์ การประเมินค่า

การสรุปความรู้

- คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย

- สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา

ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หลักฐานการเรียนรู้

ใบงาน เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา
การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

๑. วิธีการวัดและประเมินผล

- ๑) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ๓) ตรวจใบงาน

๒. เครื่องมือ

- ๑) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
- ๒) แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

๓. เกณฑ์การประเมิน

- ๑) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรม
ผ่านตั้งแต่ ๒ รายการ ถือว่า ผ่าน
ผ่าน ๑ รายการ ถือว่า ไม่ผ่าน
- ๒) การประเมินพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
คะแนน ๙-๑๐ ระดับ ดีมาก
คะแนน ๗-๘ ระดับ ดี
คะแนน ๕-๖ ระดับ พอใช้
คะแนน ๐-๔ ระดับ ควรปรับปรุง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียน

๑. ให้นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับลักษณะเด่นในบทละครพูดเรื่อง มัทนะพาธา
๒. ให้นักเรียนทบทวนความรู้เรื่อง การพินิจคุณค่าวรรณคดี แล้วร่วมกันสรุปความเข้าใจ

ครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติม

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๖ กลุ่ม วิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี ดังนี้

กลุ่มที่ ๑, ๒	คุณค่าด้านวรรณศิลป์
กลุ่มที่ ๓, ๔	คุณค่าด้านเนื้อหา
กลุ่มที่ ๕, ๖	คุณค่าด้านสังคม

แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจสอบ

ความถูกต้อง

๔. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการนำคุณค่าจากบทละครพูดเรื่อง มัทนะพาธา ไปใช้ในชีวิตจริง และนำเสนอแนวทางการนำคุณค่าจากการอ่านไปพัฒนาชีวิต

๕. ครูและนักเรียนร่วมกันประเมินค่าบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา พระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ว่าเพราะเหตุใดจึงได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้เป็นยอดของบทละครพูด

๖. ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๓๐ เรื่อง การวิเคราะห์คุณค่าของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา ครูตรวจสอบผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ขั้นสรุปกิจกรรมการเรียนรู้

๗. นักเรียนและครูร่วมกันสรุปความรู้ ดังนี้

นักเรียนสามารถสรุปได้ว่า บทละครพูดเรื่อง มัทนะพาธา ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรว่า เป็นยอดของบทละครพูด เนื่องจากบทประพันธ์มีความประณีตในการใช้ถ้อยคำ เนื้อเรื่องสนุกสนาน แฝงข้อคิดหลายประการให้กับผู้อ่าน การอ่านอย่างพินิจคุณค่าทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของวรรณคดี

๘. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถามท้าทาย ดังนี้

คุณค่าของบทละครพูดคำฉันท์เรื่อง มัทนะพาธา ให้ประโยชน์อย่างไรแก่ผู้อ่าน

สื่อการเรียนรู้

ใบงาน

การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

การประเมินใบงานนี้ให้ผู้สอนพิจารณาจากเกณฑ์การประเมินผลตามสภาพจริง (Rubrics)

เรื่อง การวิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม

ระดับคะแนน	๔ (๑๐ คะแนน)	๓ (๙ คะแนน)	๒ (๗-๘ คะแนน)	๑ (๕-๖ คะแนน)
เกณฑ์การประเมิน				
การวิเคราะห์ วรรณคดีและ วรรณกรรม	วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมได้อย่าง ละเอียด ทุกแง่มุม มีเหตุผล และตัวอย่างประกอบ ชัดเจน สามารถ หยิบยกประเด็น ได้น่าสนใจ	วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมได้ ละเอียดทุกแง่มุม มีเหตุผลและตัวอย่าง ประกอบในประเด็น ที่สำคัญ	วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม ในด้านต่าง ๆ ได้ แต่ไม่ได้อธิบาย ละเอียดมากนัก มีเหตุผลและตัวอย่าง ประกอบเล็กน้อย	วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรม อย่างรวบรัด อธิบาย เหตุผลเล็กน้อย แต่ไม่มีการยกตัวอย่าง ประกอบ

บันทึกหลังการสอน

๑. ผลการสอน

.....
.....
.....
.....
.....

๒. ปัญหาและอุปสรรค

.....
.....
.....

๓. ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(อาจารย์ขวัญจิรา โพธิ์ทอง)

ความเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อ.ดร.บัวลักษณ์ เพชรงาม)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาไทย

ความเห็นของรองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ

.....
.....

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ ดร. สุดารัตน์ ศรีมา)

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ